

MARKUS

11:12-33

De verdorde vijgenboom als teken van het oordeel over Jeruzalem

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/markus/11-12-33

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	De lijdensweek en verblijf in Bethanië	2 min	4
2	Jezus vervloekt de vijgenboom	3 min	5
3	De vijgenboom als teken van oordeel	3 min	6
4	De gelijkenis van de onvruchtbare vijgenboom	3 min	8
5	Israël als onvruchtbare wijngaard	3 min	9
6	Het oordeel over Israël is bezegeld	3 min	11
7	De handel en uitbuiting in de tempel	4 min	13
8	Jezus verdrijft de handelaars	2 min	15
9	Een huis van gebed voor alle volken	5 min	16
10	Geloof dat de berg verplaatst	4 min	18
11	Bidden om recht tegen vervolgers	3 min	21
12	De martelaren roepen om gerechtigheid	3 min	23
13	Jeruzalem als vijand van Gods Koninkrijk	3 min	25
14	De berg wordt in de zee geworpen	3 min	27

15	De gebedsbelofte in haar context	2 min	28
16	Gebed als antwoord op vervolging	2 min	30
17	Vergeving als voorwaarde voor gebed	3 min	31
18	David vergeeft en bidt om oordeel	4 min	33
19	Stefanus en Paulus over hun vijanden	4 min	35
20	De leiders betwisten Jezus' gezag	2 min	38
21	Het dilemma rond Johannes de Doper	3 min	39
22	Onwil om de waarheid te erkennen	2 min	41
	Om verder te lezen		42

1

De lijdensweek en verblijf in Bethanië

We komen opnieuw bij Markus 11, en we zijn aangekomen bij wat gewoonlijk de lijdensweek wordt genoemd. Voor het geval je dat niet weet, zoals ik het in mijn jeugd niet wist: het woord ‘passion’ betekent lijden. In het moderne Engels gebruiken we het woord gewoonlijk anders, maar het komt van het Latijnse woord voor lijden. Wanneer we dit de lijdensweek noemen, bedoelen we de week van Zijn lijden, of de week waarin Hij stierf. Dat is de week waarin we ons nu bevinden.

In hoofdstuk 11, vers 1 tot en met 11, wordt de triomfantelijke intocht beschreven, toen Jezus op Palmzondag Jeruzalem binnenkwam. Daarna keek Hij rond, nam de tempel in ogenschouw en deed niets, maar ging terug naar Bethanië. Dat ligt maar een paar kilometer verderop, aan de oostkant en lager dan Jeruzalem. Het was zo dichtbij dat Jezus de nachten in Bethanië kon doorbrengen en elke dag Jeruzalem kon binnengaan. Dat deed Hij iedere dag. Dat was Zijn vaste patroon tijdens de lijdensweek. Hij bracht de avonden door in Bethanië, liep elke ochtend Jeruzalem binnen, gaf daar Zijn onderwijs en deed daar de dingen die Hij deed, en keerde daarna terug.

Het is vrijwel zeker dat Hij in Bethanië verbleef in het huis van Lazarus, Maria en Martha, een broer en twee zussen. Zij zijn eigenlijk niet genoemd in het Evangelie van Markus, maar zowel in het Evangelie van Johannes als in Lukas wordt vermeld dat ze in Bethanië woonden, in een huis waar Jezus vaak te gast was wanneer Hij in die streek was.

In vers 12 zijn we nu bij de volgende dag. Dit zou maandag zijn.

2

Jezus vervloekt de vijgenboom

En de volgende dag, toen zij uit Bethanië gingen, kreeg Hij honger. En toen Hij in de verte een vijgenboom zag die bladeren had, ging Hij erheen om te zien of Hij er ook iets aan zou vinden; en erbij gekomen, vond Hij niets dan bladeren, want het was niet de tijd voor vijgen. En Jezus antwoordde en zei tegen hem: Laat niemand meer vrucht van u eten in eeuwigheid! En Zijn discipelen hoorden het.

MARKUS 11:12-14

In een van de andere Evangeliën waarin deze gebeurtenis wordt beschreven, staat dat de vijgenboom onmiddellijk vanaf de wortels verdorde en dat de discipelen daar iets over zeiden. Markus maakt duidelijk dat zij dit pas later zagen, hoewel de boom misschien inderdaad onmiddellijk vanaf de wortels begon te verdorren. Ze zeggen er de volgende dag iets over, wanneer ze langs dezelfde vijgenboom komen en zien dat hij verdord is.

We zouden zelfs alvast naar vers 20 kunnen gaan om te zien hoe dit afloopt, want het is moeilijk om vers 12 tot en met 14 te bespreken zonder de informatie uit vers 20 tot en met 24 erbij te betrekken. Dat was kennelijk op maandagochtend, toen ze Jeruzalem binnengingen. Langs de weg stond een vijgenboom. Hij zat helemaal vol bladeren en Jezus had honger. Het was nog niet het seizoen voor vijgen, dus je zou misschien niet echt verwachten er vijgen aan te treffen, behalve dan dat hij bladeren had. Naar wat mij verteld is — en ik ben geen deskundige op het gebied van tuinbouw — kregen sommige van deze vijgenbomen vroeg bladeren en ook vroeg vijgen. Dat hij bladeren had, kon worden opgevat als een aanwijzing dat er ook vijgen aan konden zitten. Jezus hoopte er vijgen aan te treffen, maar vond er geen. Daarom zei Hij:

Laat nooit meer iemand vijgen van je eten.

De volgende dag, in vers 20, in de ochtend — dit zou dinsdagochtend zijn — lezen we:

En toen zij er 's morgens vroeg voorbijgingen, zagen zij dat de vijgenboom verdord was, van de wortels af. En Petrus, die het zich herinnerde, zei tegen Hem: Rabbi, kijk, de vijgenboom die U vervloekt hebt, is verdord. En Jezus antwoordde en zei tegen hen: Heb geloof in God. Want, voorwaar, Ik zeg u: wie tegen deze berg zal zeggen: Word opgeheven en in de zee geworpen, en niet zal twifelen in zijn hart, maar zal geloven dat wat hij zegt, gebeuren zal, het zal hem gebeuren wat hij zegt. Daarom zeg Ik u: alles wat u biddend begeert, geloof dat u het ontvangen zult, en het zal u ten deel vallen.

MARKUS 11:20-24

We zullen op de juiste plaats in de chronologische volgorde ingaan op dit onderwijs over geloof. Er zijn eerst enkele dingen die we moeten bespreken, maar waar we ons in vers 20 van bewust moeten zijn, is dat de vijgenboom verdorde en stierf. Jezus zei in vers 14 tegen de boom:

Nooit meer zal iemand vruchten van je eten, en in vers 20 lezen we dat dit inderdaad zo was. Hij stierf. Hij bracht nooit meer vrucht voort.

3

De vijgenboom als teken van oordeel

De betekenis van dit specifieke wonder — en we zouden dit als een wonder moeten bestempelen — is een van die dingen waar sommige mensen moeite mee hebben. Om te beginnen lijkt het niet erg eerlijk van Jezus om deze vijgenboom te vervloeken. Het was niet de schuld van de boom. Het was niet het seizoen voor vijgen. Van de boom kon niet worden verwacht dat hij vijgen had. Waarom zou Hij de vijgenboom

vervloeken? Wat onaardig van Hem. Ik veronderstel dat vooral boomknuffelaars zich zorgen zouden maken over wat deze boom ervan vond dat hem zo'n onrecht was aangedaan.

De Bijbel ondersteunt echter geen wereldbeeld waarin we medelijden hebben met bomen, planten en dat soort dingen. Er is geen onrecht begaan, om de eenvoudige reden dat een boom geen enkel recht heeft dat geschonden kan worden. Als Jezus er zonder enige reden gewoon naartoe was gelopen en de boom had omgehakt, zou dat geen onrecht zijn geweest. Het was niet immoreel van Jezus om de boom zo te behandelen. Maar het heeft wel een betekenis. Het interessante is dat dit, voor zover ik weet, het enige wonder is dat Jezus ooit heeft gedaan dat vernietigend van aard was. Zijn wonderen bestonden gewoonlijk uit genezen, bevrijden, voeden en voorzien. Het was niet Zijn gewoonte om te vernietigen. Aan de andere kant was deze week een bijzondere week. Het was evenmin Zijn gewoonte om Jeruzalem binnen te rijden terwijl Hij openlijk tot Messias werd uitgeroepen. In zekere zin deed Hij nu dingen die Hij bij andere gelegenheden niet deed. Veel daarvan hadden een symbolische betekenis, en ik geloof dat dit daar ook één van was.

Je zult merken dat in het resterende onderwijs van Jezus één ding in bijna alles wat Jezus zegt het meest op de voorgrond staat: het oordeel dat over Jeruzalem komt. Heel hoofdstuk 13 zal daarover gaan. Hij zal daar gelijkenissen over vertellen. De nadruk in de rest van Zijn openbare bediening zal liggen op het naderende oordeel over Jeruzalem, vanwege wat zij nu aan het doen waren. Zij keerden zich van Hem af.

In het Evangelie van Lukas staat bijvoorbeeld in hoofdstuk 19 dat Hij de stad naderde. Hij hilde over de stad, voorspelde haar verwoesting en zei:

Och, Jeruzalem, had u maar ingezien wat u op deze dag vrede kon brengen! Maar nu is dat voor uw ogen verborgen. Er zullen dagen komen waarop uw vijanden u belegeren, u met de grond gelijkmaken, ook uw kinderen binnen uw muren, en geen steen op de andere laten.

LUKAS 19:42-44

Dit was iets wat Hij voorspelde toen Hij naar Jeruzalem kwam, blijkbaar vóór de triomfantelijke intocht.

Deze laatste week is dus een week waarin Jezus Israël veel waarschuwingen geeft over het oordeel dat over hen komt. En waarom? Omdat zij niet de vrucht hebben voortgebracht waar God naar zocht.

4

De gelijkenis van de onvruchtbare vijgenboom

Eerder in Zijn bediening had Jezus een gelijkenis over een vijgenboom verteld. Die staat in Lukas, hoofdstuk 13, en ik geloof dat deze gelijkenis, die Hij eerder vertelde, misschien de achtergrond vormt voor de boodschap die Jezus gaf door deze vijgenboom te vervloeken. In Lukas, hoofdstuk 13, staat een gelijkenis die alleen in het Evangelie van Lukas voorkomt. In de verzen 6 tot en met 9 staat:

En Hij sprak deze gelijkenis: Iemand had een vijgenboom, die in zijn wijngaard geplant was. En hij kwam om daaraan vrucht te zoeken, maar vond die niet. Toen zei hij tegen de wijngaardenier: Zie, ik kom nu al drie jaar vrucht zoeken aan deze vijgenboom en vind die niet. Hak hem om. Waarom beslaat hij de aarde nutteloos? En hij antwoordde en zei tegen hem: Heer, laat hem ook nog dit jaar staan, totdat ik om hem heen gegraven en hem bemest heb. Wellicht dat hij dan vrucht draagt. Maar zo niet, dan moet u hem alsnog omhakken.

LUKAS 13:6-9

Dat klinkt bekend. Hij kwam vrucht zoeken aan zijn vijgenboom en vond er geen.

Waarom zou je de voedingsstoffen uit de grond laten opnemen door een plant die er niets mee zal voortbrengen? Zet hier iets neer dat de grond beter zal benutten.

Waarom zou hij de grond in beslag nemen? Waarom zou je de grond verspillen?

Einde van de gelijkenis. Wat is daar de boodschap? Er is een vijgenboom waaraan geen vrucht te vinden was, iedere keer dat de eigenaar vrucht kwam zoeken. Er worden specifiek drie jaar genoemd. Dus zegt de eigenaar tegen de beheerder van de wijngaard:

Laten we hem omhakken. Hij is niets waard.

En de beheerder zegt:

Laten we hem gewoon ook dit jaar nog laten staan, de rest van dit jaar. Laten we wachten tot de oogsttijd en kijken of er nog iets aan komt. En zo niet, dan was dit zijn laatste kans en wordt hij omgehakt.

Jezus vertelde deze gelijkenis eerder in Zijn bediening, maar ze leek een waarschuwing te zijn dat Israël, bij wie God vrucht had gezocht, die niet voortbracht. Vooral tijdens de bediening van Jezus gaf Hij hun de gelegenheid die vrucht voort te brengen, omdat de Messias was gekomen en hun het licht, de waarheid en alles gaf wat nodig was om het Koninkrijk te ontvangen en de vrucht van het Koninkrijk voort te brengen. Daarom was de boom ten dode opgeschreven, tenzij hij zich zou omkeren en enige vrucht zou dragen. Hij had nog één kans, nog één seizoen. De laatste drie seizoenen waren niet veelbelovend geweest. Jezus was ongeveer drie jaar in Zijn bediening actief geweest en zei in feite: „Dit laatste jaar is het laatste jaar dat jullie hebben om het in orde te maken.”

5

Israël als onvruchtbare wijngaard

Dit komt natuurlijk in betekenis overeen met de gelijkenis over de wijngaard die Jezus later die week zou vertellen. Volgens Lukas 13 stond ook deze vijgenboom in een wijngaard. Maar in de gelijkenis over de wijngaard zocht de eigenaar er vrucht van, terwijl de pachters van de wijngaard de vrucht niet voortbrachten en de boodschappers doodden die ernaar kwamen zoeken. Ze doodden zelfs de zoon van de eigenaar. Daarom zou hij hen vernietigen, omdat zij zijn zoon hadden gedood en niet de vrucht van de wijngaard hadden voortgebracht die zij hem verschuldigd waren.

Het hele idee hier is dat Israël in het Oude Testament, en ook op deze plaatsen, wordt vergeleken met gecultiveerde planten waarvan God, de eigenaar, opbrengst verwachtte. Hij verwachtte dat ze iets zouden voortbrengen. In Jesaja 5 hebben we de gelijkenis van de wijngaard, waarin God zei:

Ik heb deze vruchtbare heuvel bewerkt, de stenen verwijderd, er een omheining omheen gezet en een wijnpers gebouwd. Ik heb alles gedaan om hem vruchtbaar te maken. Ik plantte er de beste wijnstokken en gaf hem elk voordeel, maar hij bracht geen goede vrucht voort.

JESAJA 5:1-2

Daarom zei Jesaja:

Ik zal hem afbreken. Ik zal de omheining wegnemen en de vijanden toelaten om de wijngaard te verwoesten, omdat hij geen vrucht heeft voortgebracht.

JESAJA 5:5-6

In Jesaja hoofdstuk 5, waar God spreekt over de vrucht die Hij bij Israël zocht, noemt Hij wat die vrucht was. Jesaja hoofdstuk 5 vers 7 zegt:

Want de wijngaard van de HEERE van de legermachten is het huis van Israël, en de mannen van Juda zijn Zijn lievelingsplant. Hij verwachtte goed bestuur, maar zie, het werd bloedbestuur, gerechtigheid, maar zie, het werd geschreeuw.

JESAJA 5:7

Dat wil zeggen: God hoorde het geroep van slachtoffers, in plaats van gerechtigheid en rechtvaardigheid in Israël te vinden.

Hij gaf hun elk voordeel. Hij gaf hun de wet. Geen enkel ander volk had de wet. Die had hun moeten leren hoe ze rechtvaardig en eerlijk moesten zijn. Hij kweekte hen. Hij beschermde hen tegen hun vijanden en zette een omheining om hen heen. Hij gaf hun een beschermde plek en alles wat nodig was om recht en gerechtigheid voort te brengen. Hij zocht die vrucht, maar vond die niet. Ze brachten haar niet voort. Hij stuurde boodschappers om te zeggen: 'Waar is het recht? Waar is de gerechtigheid? God wil vrucht van deze wijngaard.' En ze doodden de boodschappers, onder wie Jezus.

Hier wordt de beeldspraak alleen een beetje veranderd. Je hebt de wijngaard, maar in de wijngaard staat deze boom. De boom stelt volgens mij Israël voor. Misschien stelt hij zelfs Jeruzalem voor, dat als hoofd in het centrum van Israël staat. Hoe dan ook, de eigenaar heeft alle reden om vrucht van zijn bomen te verwachten, en anders doet hij ze weg. Net zoals God in Jesaja zei:

Mijn wijngaard heeft Mij geen vrucht opgeleverd. Daarom zal Ik de wijngaard wegdoen.

JESAJA 5:1-7

Het is hetzelfde idee.

6

Het oordeel over Israël is bezegeld

God zoekt recht en gerechtigheid bij Israël. Ze hebben die niet voortgebracht. Hij heeft hun in het bijzonder drie jaar gegeven om die voort te brengen, door Jezus te sturen om hun te leren hoe ze rechtvaardig en eerlijk konden zijn en God konden behagen. Zelfs toen hebben ze de vrucht niet voortgebracht. Hij zegt dus dat ze nog maar heel even hebben. Als ze geen vrucht voortbrengen, gaat die boom om.

Nadat Jezus die gelijkenis heeft verteld, geeft Hij vervolgens deze zichtbare les over hetzelfde. Hij komt naar deze boom toe en zoekt vrucht. Er is geen vrucht. Daarom zegt Hij:

En de volgende dag, toen zij uit Bethanië gingen, kreeg Hij honger. En toen Hij in de verte een vijgenboom zag die bladeren had, ging Hij erheen om te zien of Hij er ook iets aan zou vinden; en erbij gekomen, vond Hij niets dan bladeren, want het was niet de tijd voor vijgen. En Jezus antwoordde en zei tegen hem: Laat niemand meer vrucht van u eten in eeuwigheid! En Zijn discipelen hoorden het.

MARKUS 11:12-14

Hij hakte de boom niet om. In plaats daarvan verdoorde de boom vanaf de wortels. Het punt is dat het dezelfde les is. Het is een zichtbare les van wat Jezus eerder mondeling in een gelijkenis had verteld.

Israël is als een vijgenboom die vrucht voor zijn eigenaar zou moeten voortbrengen. Jezus zegt:

Ik geef u nog één seizoen.

LUKAS 13:8-9

Toen Jezus bij die vijgenboom kwam, was dat seizoen voorbij en vond Hij er geen vrucht aan. Daarom vervloekte Hij hem, en dat is wat er gebeurde.

Hoewel het een vernietigend wonder was, was het een wonder dat als teken diende. Zoals alle tekenen bracht het een boodschap over. De boodschap was dat het lot van Israël bezegeld was. God had lang genoeg gewacht tot ze de vrucht zouden voortbrengen, maar ze hadden haar niet voortgebracht. Daarom zouden ze haar voortaan niet meer voortbrengen.

Let hierop: Hij spreekt hier niet over een ommekeer in de laatste dagen. Hij zegt niet: 'Niemand zal meer vrucht van je eten tot het einde van de tijd, en dan zul je hersteld worden en opnieuw vrucht voortbrengen.' Jezus zei:

Nooit meer zal iemand vruchten van deze boom eten.

Wat God betreft is het afgelopen met Israël.

In het latere verhaal dat Jezus diezelfde week over de wijngaard vertelde, zei Hij dat de eigenaar de wijngaard van die mannen zou afnemen, hen zou vernietigen en hem aan iemand anders zou geven. Dat betekende natuurlijk dat zij voortaan geen vrucht meer zouden voortbrengen. Iemand anders kreeg nu die taak, en het volk waaraan Hij die heeft gegeven, is de gemeente.

7

De handel en uitbuiting in de tempel

Hier hebben we de zichtbare, uitgebeelde gelijkenis van de vijgenboom. Markus 11, vers 15:

En zij kwamen in Jeruzalem; en toen Jezus de tempel binnengegaan was, begon Hij hen die in de tempel verkochten en kochten, naar buiten te drijven; en de tafels van de wisselaars en de stoelen van hen die de duiven verkochten, keerde Hij om,

MARKUS 11:15

Dit gebeurt op maandag. Hij heeft de vijgenboom vervloekt, maar ze ontdekken het pas de volgende dag en maken er dan een opmerking over. Ze zijn onderweg naar Jeruzalem. Hij vervloekt de vijgenboom en komt daarna in de stad aan.

Jezus ging de tempel binnen, zoals Hij de avond ervoor had gedaan, maar deze keer begint Hij dingen te doen.

De geldwisselaars waren mensen die vreemde valuta omwisselden voor tempelgeld. Je moet beseffen dat de tempel het centrum van aanbidding was voor alle Joden over de hele wereld. In de tijd van Jezus woonden de meeste Joden niet in Israël. Ze moesten uit andere landen komen om daar te aanbidden.

Stel nu dat je in Griekenland, Rome of Noord-Afrika woonde en een dier naar de tempel wilde brengen. Je was een Jood die in een van die gebieden woonde en offers ging brengen in de tempel. Misschien had je waar je woonde een kudde schapen, maar ging je met die dieren op reis? Het was veel gemakkelijker om pas bij aankomst in Jeruzalem een dier te kopen en dat te offeren. De wet voorzag er zelfs in dat iemand die niet zo ver met zijn dieren wilde reizen, thuis zijn dier kon verkopen, het geld kon meenemen en in Jeruzalem een ander dier kon kopen. Dat kon hij dan offeren als vervanging voor het dier dat hij thuis had.

Omdat mensen dit vaak deden, zaten de schepen waarmee Joden vanuit allerlei landen voor hun feesten naar Jeruzalem, naar Israël, reisden, niet vol met vee. De mensen kwamen gewoon en namen hun geld mee, en ze zouden daar dieren kopen. De priesters hadden daar een zeer winstgevende handel opgezet, want je moest zo goed als zeker hun dieren kopen. Je kon een dier van iemand anders kopen, maar elk gebrek aan het dier maakte het ongeschikt om geofferd te worden. De priesters waren er bijzonder bedreven in geworden om sproeten aan de binnenkant van de bovenlip van het dier te vinden, of iets anders wat niet volmaakt was. Dan zeiden ze: ‘Dit dier is niet geschikt. Het haar op dit oor is langer dan het haar op dat oor. Het is niet volmaakt symmetrisch. Het spijt me, maar je kunt dit dier niet aan de Heere offeren. Je moet een volmaakt dier hebben.’

De priesters hadden hun eigen vee te koop, dat speciaal voor dit doel was gefokt. In de meeste gevallen konden ze elk ander dier dan de dieren die zij verkochten ongeschikt verklaren, terecht of niet. Maar je kon hun dieren niet met buitenlands geld kopen. Je moest tempelgeld gebruiken. Als je een ander land bezoekt en daar iets wilt kopen, ga je met je Amerikaanse geld naar een geldwisselaar en krijg je de plaatselijke valuta om er dingen te kopen. Zo moesten mensen die uit andere gebieden kwamen tempelgeld gebruiken als ze hun dieren bij de tempel wilden kopen. Dat soort geld brachten ze niet mee uit Rome en Griekenland. Ze moesten naar een geldwisselaar.

De geldwisselaar had deze mensen volledig in zijn macht. De mensen moesten elke wisselkoers accepteren die hij hanteerde, want de geldwisselaars waren de enigen bij wie ze terecht konden. Je kon niet naar een concurrent gaan voor een betere wisselkoers. Deze geldwisselaars maakten natuurlijk vaak misbruik van de mensen en hanteerden een zeer ongunstige wisselkoers: gunstig voor de geldwisselaar, maar niet voor de persoon die geld wisselde.

8

Jezus verdrijft de handelaars

Dit betekende dat mensen die vanuit een hart vol verlangen God wilden aanbidden, en daartoe ook verplicht waren, in een positie werden gebracht waarin het religieuze establishment hen volledig kon uitbuiten. Ze konden niet zomaar zeggen: 'Ik ga niet akkoord met deze wisselkoers. Volgens mij zet je me hier af, en daarom ga ik geen offer brengen.' Nee, ze moesten een offer brengen. Het was niet vrijblijvend. Zoals ik al zei, was er geen concurrentie. De priesters hadden hun eigen zaakje lopen en er was geen concurrentie.

Ze hadden in de voorhoven van de tempel al die stallen met dieren staan, waar de mensen ze konden kopen, en daar zaten ook de geldwisselaars. Het was één groot, corrupt plan om geld te verdienen over de rug van mensen die God werkelijk wilden aanbidden. Hun religieuze gevoelens en hun gehoorzaamheid aan God maakten hen tot slachtoffers van dat establishment, dat de tempel beheerste. Het was inderdaad, zoals Jezus het beschreef, een rovershol.

Dus ging Hij naar binnen en begon Hij de tafels van de geldwisselaars en de stoelen van de duivenverkopers omver te werpen. Ook stond Hij niet toe dat iemand koopwaar door de tempel droeg. Het is interessant om je voor te stellen wat daar gebeurde, want als iemand gewoon zijn spullen door de tempel droeg, liet Jezus hem omkeren. 'Dat mag je niet doen.' Hij dreef hen niet alleen weg; Hij stond zelfs niet toe dat iemand met koopwaar door de tempel liep.

Hoe Hij dit kon doen en ermee wegwam, is een merkwaardige zaak. Ik weet zeker dat Hij iedereen gewoon overrompelde, en ze waren zo verbijsterd dat ze als aan de grond genageld stonden. Ze wisten niet wat ze moesten doen. Het had niet veel moeite gekost voor de tempelwachters om naar Hem toe te komen, Hem weg te trekken en te zeggen: ‘Wat doet U hier?’ en Hem te arresteren. Maar ze verwachtten dit soort gedrag niet. Volgens mij waren ze gewoon verbijsterd. Waarschijnlijk keken ze als verlamd toe terwijl Hij de situatie naar Zijn hand zette. Ze spraken Hem er wel op aan, maar ze hielden Hem niet tegen, misschien omdat ze wisten dat Hij gelijk had. Als je een schuldig geweten hebt, verzwakt dat je in een conflict.

9

Een huis van gebed voor alle volken

In vers 17 onderwees Hij hen en zei:

En Hij gaf onderwijs en zei tegen hen: Staat er niet geschreven: Mijn huis zal een huis van gebed genoemd worden voor alle volken? Maar u hebt er een rovershol van gemaakt.

MARKUS 11:17

De uitspraak:

hen zal Ik ook brengen naar Mijn heilige berg, en Ik zal hen verblijden in Mijn huis van gebed. Hun brandoffers en hun slachtoffers zullen welgevallig zijn op Mijn altaar. Want Mijn huis zal een huis van gebed genoemd worden voor alle volken.

JESAJA 56:7

komt uit Jesaja, hoofdstuk 56, vers 7. De uitspraak dat zij er een rovershol van hadden gemaakt, is daarentegen een citaat uit Jeremia, hoofdstuk 7, vers 11: twee uitspraken over de tempel in Jesaja en Jeremia.

Dat Hij hier alle volken noemt, verwijst er, ook binnen de context van Jesaja 56, naar dat het de heidenen was toegestaan God in de Joodse tempel te aanbidden. Hierdoor nemen de meeste mensen aan — en dat is waarschijnlijk ook zo — dat deze dierenstallen en tafels van de geldwisselaars in de voorhof der heidenen waren neergezet. De tempel die Salomo bouwde, had verschillende voorhoven waartoe alleen bepaalde mensen toegang hadden. Er was een voorhof der heidenen, en verder dan die voorhof mochten de heidenen niet komen. Dat was het verst afgelegen deel van de tempel. Heidenen konden naar de tempel komen en aanbidden, maar ze mochten niet verder naar binnen dan deze buitenste voorhof der heidenen. Er was een voorhof van de vrouwen, waar de Joodse vrouwen mochten komen, maar ook zij mochten niet voorbij een bepaald punt gaan. Alleen Joodse mannen mochten voorbij een bepaald punt gaan. Ze hadden dus verschillende afgrenzingen die de toegang beperkten.

Er was werkelijk een bord — archeologen hebben het gevonden in de tempel van Salomo — aan de muur bij de grens van de voorhof der heidenen. Voordat je daar voorbijging, de voorhof van de vrouwen in, stond er een bord waarop stond dat geen enkele heiden dit punt op straffe van de dood mocht passeren. Er stond dat als je stierf doordat je hier voorbijging, je je leven zelf op het spel had gezet. Want ze zeiden dat je gedood zou worden als je een heiden meenam, of als je een heiden was en hier voorbijging. Dat is een van de redenen waarom Paulus tijdens zijn laatste bezoek aan Jeruzalem werd gearresteerd. Hij werd ervan beschuldigd dat hij een heiden voorbij dat punt had meegenomen. Blijkbaar had hij dat niet gedaan, maar hij werd ervan beschuldigd, en daarom probeerden de Joden hem te doden.

Hoe dan ook, het is waarschijnlijk dat al die verkoop van dieren en de geldwisselaars — die handel — in de voorhof der heidenen waren ondergebracht. Zo zou het de Joden niet hinderen bij hun aanbidding, maar de heidenen wel. Heidenen die wilden komen aanbidden, zouden God proberen te aanbidden terwijl al die dieren om hen heen stonden, met geldwisselaars, mensen die klaagden over de wisselkoers en mensen die afdingden op de prijs van een dier. De heidenen probeerden God te aanbidden, en in de voorhof der heidenen was al die handel gaande.

Dat zou ongetwijfeld de reden zijn waarom Jezus zei dat de Schrift zegt dat Gods huis een huis van gebed voor alle volken moet zijn, niet alleen voor de Joden — alle volken, de heidenen. Jullie hebben dat verhinderd. En jullie hebben het niet alleen

verhinderd, maar jullie hebben die plaats ook tot een huis van dieven gemaakt, een rovershol, omdat jullie deze mensen afzetten.

In vers 18 staat:

En de schriftgeleerden en de overpriesters hoorden het en zochten naar een manier om Hem om te brengen, want zij waren bevreesd voor Hem, omdat heel de menigte versteld stond over Zijn onderricht. En toen het laat geworden was, ging Hij naar buiten, de stad uit.

MARKUS 11:18-19

Hij gaf dus ook onderwijs. Behalve dit hebben we geen verslag van Zijn onderwijs. Misschien is dit een samenvatting van Zijn onderwijs. Mogelijk gaf Hij urenlang onderwijs en behandelde Hij de specifieke punten die in vers 17 worden samengevat, want er staat:

Hij onderwees hen en zei.

Dit klinkt bijna meer als een verklaring dan als onderwijs. Het is mogelijk dat Hij de hele dag onderwijs gaf in de tempel en dat Jesaja 56:7 en Jeremia 7:11 de tekst van Zijn boodschap vormden. Daarna ging Hij maandagavond terug naar Bethanië.

10

Geloof dat de berg verplaatst

Vers 20 speelt zich natuurlijk af op dinsdagochtend:

En toen zij er 's morgens vroeg voorbijgingen, zagen zij dat de vijgenboom verdord was, van de wortels af. En Petrus, die het zich herinnerde, zei tegen Hem: Rabbi, kijk, de vijgenboom die U vervloekt hebt, is verdord.

MARKUS 11:20-21

Misschien gaf Petrus alleen maar uiting aan zijn verbazing, maar mogelijk verwachtte hij een verklaring van Jezus. Dit was niet iets wat Jezus eerder had gedaan. Hij had nog nooit eerder een boom gedood, althans niet op deze manier. Jezus antwoordde:

En Jezus antwoordde en zei tegen hen: Heb geloof in God.

MARKUS 11:22

Het is interessant dat Jezus bij deze gelegenheid geen enkel verband legt tussen deze vijgenboom en Israël. Het lijkt heel duidelijk dat de vervloeking van de vijgenboom inderdaad de vervloeking van Israël voorstelt. Zoals ik al zei, lijkt het verband met de gelijkenis die Jezus in Lukas 13 had verteld dat duidelijk te maken. Dat geldt ook voor het feit dat dit het thema wordt van bijna alles waarover Hij in deze laatste week spreekt. Maar in plaats van te spreken over de betekenis van het verdorren van de vijgenboom, geeft Hij hun een andere les over geloof.

Het lijkt niet waarschijnlijk dat Petrus zei: ‘Wauw, Heere, ik ben onder de indruk. Ik wist niet dat U zoiets kon doen,’ en dat Jezus zei: ‘O ja, als je geloof hebt, kun jij zoiets ook doen.’ Zo’n les had gegeven moeten worden toen ze de allereerste wonderen zagen. ‘Wauw, Heere, U hebt die man genezen.’ ‘Ja, nou, als je genoeg geloof hebt, kun jij dat ook doen.’

Ik weet niet waarom Jezus dit eenvoudigweg als aanleiding gebruikte om over geloof te spreken. Want ik denk niet dat de verbazing van Petrus van dien aard was dat Jezus daarop zou zeggen: ‘Ja, en jij zou zoiets ook kunnen doen.’ We weten tenslotte niet dat de discipelen ooit de bevoegdheid kregen om vijgenbomen te vervloeken en die specifieke dingen te doen.

Maar Jezus geeft hier met andere woorden een andere les over geloof, en ik denk dat die verband houdt met Israël en het voorval met de vijgenboom, alleen niet zo duidelijk als je misschien zou willen. Wanneer Hij zegt:

Vertrouw op God, zegt Hij in vers 23:

Want, voorwaar, Ik zeg u: wie tegen deze berg zal zeggen: Word opgeheven en in de zee geworpen, en niet zal twifelen in zijn hart, maar zal geloven dat wat hij zegt, gebeuren zal, het zal hem gebeuren wat hij zegt.

MARKUS 11:23

Niet tegen een berg, maar tegen deze berg. Welke berg? De berg Sion, waar Jeruzalem lag. Daar waren ze. Deze berg waar de tempel staat, waar Jeruzalem op ligt.

Waar zou dat op wijzen? Dat zou wijzen op de verwoesting van Jeruzalem en de verstrooiing van Jeruzalem onder de heidenen. De zee was bij de profeten van het Oude Testament een symbool van de heidense wereld, in tegenstelling tot het land, dat in de profetische uitspraken van Jesaja en de andere profeten Israël voorstelde. Het klinkt alsof Hij verwijst naar deze berg, waarop Jeruzalem ligt, die in de zee wordt geworpen, verstrooid onder de heidenen: de verwoesting van Jeruzalem. Hij zei tegen hen:

Als je tegen deze berg zegt: Ga weg en stort je in zee, en je twijfelt niet in je hart, maar gelooft dat wat je zegt ook echt zal gebeuren, dan krijg je wat je zegt.

11

Bidden om recht tegen vervolgers

Zegt Hij nu dat de discipelen moeten bidden om de verwoesting van Jeruzalem? Dat is een interessante vraag. In het Evangelie van Lukas, hoofdstuk 18, vertelt Jezus in de verzen 1 tot en met 8 deze gelijkenis:

En Hij sprak ook een gelijkenis tot hen met het oog daarop dat men altijd moet bidden en niet de moed verliezen. Hij zei: Er was in een zekere stad een rechter die God niet vreesde en geen mens ontzag. En er was een weduwe in dezelfde stad en zij kwam voortdurend naar hem toe en zei: Doe mij recht tegenover mijn tegenpartij. En hij wilde een tijd lang niet. Daarna echter zei hij bij zichzelf: Hoewel ik God niet vrees en geen mens ontzie, toch zal ik, omdat deze weduwe mij lastigvalt, haar recht doen, opdat zij uiteindelijk niet komt en mij in het gezicht slaat. En de Heere zei: Hoor, wat de onrechtvaardige rechter zegt. Zal God dan geen recht doen aan Zijn uitverkorenen, die dag en nacht tot Hem roepen, ook wanneer Hij lang wacht om hen te hulp te komen? Ik zeg u dat Hij hun met spoed recht zal doen. Maar zal de Zoon des mensen, als Hij komt, wel het geloof op de aarde vinden?

LUKAS 18:1-8

Let op het verhaal.

Met andere woorden: oordeel over de man die mij vervolgt, zegt ze tegen de rechter. Hij doet dat niet meteen.

In dit beeld is er iemand die deze vrouw vervolgt, en zij vraagt de rechter om haar recht te verschaffen en haar op haar tegenstander te wreken. Dit is een gebed om een oordeel. Dit is een gebed waarin een rechter wordt gevraagd iets te doen wat schadelijk

is voor de vervolger van deze weduwe. Hij doet het niet meteen, maar uiteindelijk doet hij het wel, om de reden die in de gelijkenis wordt gegeven: hij wilde er niet langer mee worden lastiggevallen.

Maar in vers 6 zei Jezus:

En de Heere zei: Hoor, wat de onrechtvaardige rechter zegt. Zal God dan geen recht doen aan Zijn uitverkorenen, die dag en nacht tot Hem roepen, ook wanneer Hij lang wacht om hen te hulp te komen? Ik zeg u dat Hij hun met spoed recht zal doen. Maar zal de Zoon des mensen, als Hij komt, wel het geloof op de aarde vinden?

LUKAS 18:6-8

God is, anders dan de man in de gelijkenis, niet onrechtvaardig en niet onverschillig. Als de onrechtvaardige rechter overgehaald kon worden, hoeveel te meer zal God dan luisteren, Die noch onrechtvaardig, noch onverschillig is?

Let op: Zijn uitverkorenen, de gemeente, roepen tot Hem om recht tegenover hun tegenstanders. Hij zegt niet slechts:

Zal God de gebeden van Zijn volk niet verhoren?

Nee, Hij spreekt over God Die hun recht verschaft tegenover hun vervolgers. Het werkwoord dat in de Engelse bron met 'avenge' wordt weergegeven, kan zowel 'recht verschaffen' als 'wreken' betekenen; de HSV kiest hier voor 'recht doen'.

En Hij zegt:

Ik zeg jullie: Hij zal hen wreken.

Hij geeft werkelijk aan dat de gemeente tot God zou bidden om haar op haar vervolgers te wreken.

12

De martelaren roepen om gerechtigheid

De eerste vervolger van de gemeente was Jeruzalem. Het was het Sanhedrin dat Jezus doodde, Stefanus stenigde en Saulus vervolgde nadat Saulus zich tegen hen had gekeerd. Eerst hadden zij hem eropuit gestuurd. Maar als je kijkt naar Openbaring, hoofdstuk 6 — niet iedereen zal het met mij eens zijn dat dit verband houdt met de verwoesting van Jeruzalem, maar ik denk dat dit wel zo is — staat er in Openbaring 6, vers 9:

En toen het Lam het vijfde zegel geopend had, zag ik onder het altaar de zielen van hen die geslacht waren omwille van het Woord van God, en omwille van het getuigenis dat zij hadden.

OPENBARING 6:9

Daarbij kunnen we denken aan Stefanus en aan de christenen die door het Sanhedrin werden vervolgd.

En zij riepen met luide stem: Tot hoelang, heilige en waarachtige Heerser, oordeelt en wreekt U ons bloed niet aan hen die op de aarde wonen?

OPENBARING 6:10

Dit zijn heiligen in de hemel. Ze zijn gestorven. Het zijn martelaren, martelaren uit de eerste eeuw, geloof ik. Hun vervolger is Jeruzalem geweest, het land. ‘Aarde’ en ‘land’ zijn in het Grieks hetzelfde woord. Ik geloof dat het het land Israël betekent. Het zou de aarde kunnen betekenen, maar ik denk dat het land betekent. Het woord kan beide even goed betekenen.

Naar mijn mening zien we hier dat het boek Openbaring de verwoesting van Jeruzalem gaat beschrijven. Maar voordat die verwoesting wordt beschreven, zien we waarom. In de hemel ziet Johannes dat de klachten voor de Rechter worden gebracht, zoals de weduwe tegen de rechter zegt:

En er was een weduwe in dezelfde stad en zij kwam voortdurend naar hem toe en zei: Doe mij recht tegenover mijn tegenpartij.

LUKAS 18:3

Deze gestorven heiligen zeggen:

Ons bloed is nog altijd niet gewroken. Hoelang duurt het nog voordat U rechtspreekt en ons bloed wreekt op de mensen die in het land wonen?

Afhankelijk van het tijdsbestek hiervan zouden degenen die in het land wonen bijna iedereen kunnen zijn. Als dit de christenen uit de eerste eeuw zijn, dan waren degenen die hen doodden de Joodse autoriteiten. Jezus zei:

Jeruzalem, Jeruzalem, u die de profeten doodt en stenigt die naar u toe gezonden zijn, hoe vaak heb Ik uw kinderen bijeen willen brengen, op de wijze waarop een hen haar kuikens bijeenbrengt onder haar vleugels, maar u hebt niet gewild!

LUKAS 13:34

Jezus zegt zelfs tegen Jeruzalem:

Daarom zie, Ik zend profeten, wijzen en schriftgeleerden naar u toe, en sommigen van hen zult u doden en kruisigen, en sommigen van hen zult u geselen in uw synagogen, en u zult hen vervolgen van stad tot stad,

MATTHEÛS 23:34

Jezus zei dat Jeruzalem dat allemaal zou doen, en dat deden ze. Dat is de geschiedenis van het boek Handelingen: Jeruzalem dat de gemeente vervolgt.

13

Jeruzalem als vijand van Gods Koninkrijk

Wij hebben misschien een meer geïdealiseerd beeld van Jeruzalem als de heilige stad, enzovoort. Ooit zag God haar inderdaad zo. Maar zij was niet de heilige stad in de tijd dat zij Jezus kruisigde en in de tijd van de apostelen. Zij was de onheilige stad. Volgens Openbaring 11, vers 8, was zij een geestelijk Sodom en een geestelijk Egypte geworden. Openbaring 11, vers 8, zegt:

En hun dode lichamen zullen liggen op de straat van de grote stad, die in geestelijke zin genoemd wordt Sodom en Egypte, waar ook onze Heere werd gekruisigd.

OPENBARING 11:8

Jeruzalem is de plaats waar onze Heere werd gekruisigd. Openbaring noemt haar een geestelijk Sodom en een geestelijk Egypte. Het is geen heilige stad. Het is een zeer onheilige stad. Zij vervolgt de heiligen. Zij is dronken van het bloed van martelaren. Omdat dit zo is, zien we in Openbaring hoe de martelaren in de hemel tot God roepen om wraak. In de gelijkenis van de weduwe en de rechter zei Jezus:

Zal God dan geen recht doen aan Zijn uitverkorenen, die dag en nacht tot Hem roepen, ook wanneer Hij lang wacht om hen te hulp te komen?

LUKAS 18:7

Dit gebed om wraak klinkt voortdurend. Waarom is dat? Omdat christenen wraakzuchtig zijn? Nee, het is omdat Jeruzalem probeerde het Koninkrijk van God de kop in te drukken.

Wanneer je bidt:

Hij zei tegen hen: Wanneer u bidt, zeg dan: Onze Vader, Die in de hemelen zijt. Uw Naam worde geheiligd. Uw Koninkrijk kome. Uw wil geschiede, zoals in de hemel, zo ook op de aarde.

LUKAS 11:2

weet je dan wat dat betekent? Dat betekent dat het Koninkrijk de tegenstand het hoofd zal moeten bieden. Wil het Koninkrijk van God winnen, dan zal dat wat zich ertegen verzet moeten verliezen, uit de weg geruimd moeten worden en geoordeeld moeten worden. In zekere zin is dit een vervloekingsgebed.

Uw Koninkrijk kome. Uw wil geschiede, zoals in de hemel zo ook op de aarde.

MATTHEÛS 6:10

klinkt ons goed en positief in de oren, omdat wij aan Gods kant staan. Maar wat betekent het voor degenen die zich tegen Hem verzetten dat Zijn wil op aarde wordt gedaan? Wat betekent het dat Zijn Koninkrijk komt? Het betekent dat Hij als een bulldozer komt en alle tegenstand verplettert.

In de vroege gemeente was Jeruzalem zelf, met haar gevestigde orde, de grote tegenstander van het Koninkrijk van God. Zij doodde de Koning en Zijn dienaren en probeerde hen volledig uit te roeien. De gebeden van de heiligen om de komst van het Koninkrijk waren in feite gebeden om die tegenstand te breken.

14

De berg wordt in de zee geworpen

Met het oog daarop zegt Jezus in Markus hoofdstuk 11, zoals we zagen, in vers 23:

Want, voorwaar, Ik zeg u: wie tegen deze berg zal zeggen: Word opgeheven en in de zee geworpen, en niet zal twijfelen in zijn hart, maar zal geloven dat wat hij zegt, gebeuren zal, het zal hem gebeuren wat hij zegt.

MARKUS 11:23

en nogmaals, het gaat om deze berg. Ze staan bij de berg Sion.

Hij zegt in wezen dat jullie gebeden in geloof het middel zullen zijn waardoor deze werkelijkheid tot stand komt. Dat werd gesymboliseerd door de vervloeking van de vijgenboom. Het verdorren van de vijgenboom heeft dezelfde betekenis als het werpen van deze berg in de zee: Jeruzalem wordt verstrooid en verwoest.

Als je ook kijkt naar Openbaring hoofdstuk 8 en vers 8, zegt een van de visioenen die hij krijgt:

En de tweede engel blies op de bazuin, en er werd iets als een grote berg, die van vuur brandde, in de zee geworpen. En het derde deel van de zee werd bloed.

OPENBARING 8:8

Het is interessant: een berg die in de zee wordt geworpen en die ook nog brandend ten onder gaat. Deze berg staat in brand onder het oordeel van God en wordt in de zee geworpen. Dat is wat Jezus zei dat er zou gebeuren als de heiligen getrouw zouden bidden om de omverwerping van de tegenstand.

Persoonlijk geloof ik dat het communisme in de moderne tijd ten val is gekomen door de gebeden van christenen. Het kwam niet alleen door de moed waarmee Ronald Reagan zei: 'Meneer Gorbatsjov, breek deze muur af.' Als een eerdere generatie

presidenten dat tegen Chroesjtsjov had gezegd, zou dat niets hebben uitgehaald. Ze zouden zijn uitgelachen. Chroesjtsjov zou gewoon hebben gezegd: ‘Wij hebben kernwapens. Jullie vertellen ons niet wat we moeten doen.’

Maar de situatie in de wereld veranderde zozeer dat uiteindelijk een Amerikaanse president kon zeggen: ‘Breek die muur af’, en dat deed hij. Gorbatsjov liet de bulldozers komen en brak de muur af. Wat een wonder. Degenen die onder het communisme in slavernij hadden verkeerd, en vooral de christenen die zeventig jaar lang zwaar vervolgd waren, zagen een wonder: de vijand stortte in. In zekere zin werd de vijand vernietigd.

Dat is naar mijn overtuiging het gevolg van het gebed van christenen:

Laat Uw koninkrijk komen en Uw wil gedaan worden, op aarde zoals in de hemel.

Dat betekent dat het communistische rijk ten onder moet gaan, want je kunt niet tegelijk het Koninkrijk van God in Rusland laten regeren en de communistische atheïsten laten regeren. Het Koninkrijk van God kon niet in de wereld zegevieren terwijl Jeruzalem zich ertegen bleef verzetten en het de kop probeerde in te drukken. De gebeden van de heiligen brengen de tegenstand daadwerkelijk ten val. In de eerste eeuw was Jeruzalem die tegenstander.

15

De gebedsbelofte in haar context

Ik denk dat Jezus’ opmerking over de berg die in de zee wordt geworpen niet slechts een algemene leer over geloof is. Er zouden genoeg andere gelegenheden zijn om in het algemeen over geloof te spreken, maar dit wordt gezegd in de context van het

verdorren van de vijgenboom. Ik denk dat Jezus het vanuit een andere hoek belicht. Deze vijgenboom staat voor de verwoesting van de Joodse natie, van de staat Jeruzalem.

En toen zij er 's morgens vroeg voorbijgingen, zagen zij dat de vijgenboom verdord was, van de wortels af. En Petrus, die het zich herinnerde, zei tegen Hem: Rabbi, kijk, de vijgenboom die U vervloekt hebt, is verdord. En Jezus antwoordde en zei tegen hen: Heb geloof in God. Want, voorwaar, Ik zeg u: wie tegen deze berg zal zeggen: Word opgeheven en in de zee geworpen, en niet zal twijfelen in zijn hart, maar zal geloven dat wat hij zegt, gebeuren zal, het zal hem gebeuren wat hij zegt. Daarom zeg Ik u: alles wat u biddend begeert, geloof dat u het ontvangen zult, en het zal u ten deel vallen.

MARKUS 11:20-24

In vers 24 zegt Hij:

Daarom zeg ik jullie: wat je ook vraagt wanneer je bidt, geloof dat je het ontvangt en je zult het krijgen.

Dit vers, Markus 11:24, is vaak door leraren van de Woord-van-Geloofbeweging gebruikt om te zeggen dat je gewoon alles kunt vragen wat je maar wilt, en dat je moet geloven dat het al gebeurd is. Als je gelooft dat het al gebeurt en daar positief over spreekt voordat het zelfs maar werkelijkheid is geworden, dan zal het gebeuren, omdat je gelooft dat je die dingen ontvangt en ze zult hebben.

Zo'n vrijbrief in de vorm van een belofte over gebed is door christenen vaak gebruikt om te zeggen: „Wat je ook wilt, als je genoeg geloof hebt, krijg je het.” Maar in werkelijkheid werkt dat gewoon niet zo. Is je dat ooit opgevallen? Heb je ooit ergens voor gebeden en gebeurde het niet, ook al geloofde je echt dat het zou gebeuren?

Ik heb voor veel dingen gebeden die niet zijn gebeurd. Maar toen ik bad voor de dingen die niet gebeurden, had ik evenveel geloof als bij de dingen die wel gebeurden. Naast iemands geloof zijn er nog andere factoren die bepalen of een gebed wel of niet verhoord zal worden. Maar ik denk dat we de uitspraken van Jezus hierover in hun context moeten zien.

16

Gebed als antwoord op vervolging

Jezus geeft hier niet zomaar onderwijs over gebed in het algemeen. Hij zegt in wezen tegen Zijn discipelen: Jeruzalem is nu jullie vijand. Jeruzalem zal jullie vervolgen. Ze zullen jullie uit Israël verdrijven. Ze zullen jullie vervolgen. Ze zullen mensen achter jullie aan sturen om jullie gevangen te nemen. Ze zullen jullie vijand zijn, en jullie zullen alleen je gebeden als verdediging hebben. Jullie zullen niet de wapens tegen hen opnemen. Jullie zullen alleen maar bidden en geloof in God hebben.

En als je bidt, zal het zo gaan als bij die onrechtvaardige rechter in de gelijkenis. Ook al liet de rechter je lang wachten en gaf hij een tijdlang geen antwoord, uiteindelijk deed hij dat wel. En in die gelijkenis over de weduwe zei Hij dat God hun spoedig recht zal verschaffen, ook al laat Hij lang op Zich wachten. Wanneer Hij ertoe overgaat, zal Hij het snel doen.

Ik denk dat Jezus hier, binnen de context van waar Hij het over heeft, eenvoudigweg zegt: jullie gebeden zullen jullie antwoord zijn op deze stad die jullie vervolgt, en God zal jullie gebeden horen. Als jullie geloof hebben, zullen jullie merken dat deze berg verwijderd en in de zee geworpen zal worden als gevolg van jullie gebeden. En als jullie werkelijk geloven dat jullie gebeden verhoord zullen worden, dan zullen ze verhoord worden.

Ik weet niet of Hij werkelijk zo'n vrijbrief geeft; zo lijkt het wel wanneer je vers 24 helemaal op zichzelf neemt, zonder enige context. Dan klinkt het gewoon alsof Hij zegt dat je alles waarvoor je bidt zult krijgen, als je het maar genoeg wilt en er maar

genoeg in geloofd. Maar Hij heeft het over een bepaald soort gebed, een gebed als strijd tegen de vijanden van het Koninkrijk van God. Hij heeft het niet zomaar over vragen om dingen die je wilt.

17

Vergeving als voorwaarde voor gebed

Dan vers 25:

En wanneer u staat te bidden, vergeef als u tegen iemand iets hebt, opdat ook uw Vader, Die in de hemelen is, u uw overtredingen vergeeft. Maar als u niet vergeeft, zal uw Vader, Die in de hemelen is, ook uw misdaden niet vergeven.

MARKUS 11:25-26

Vers 26 komt niet voor in de Alexandrijnse tekst. De inhoud ervan staat wel in de Textus Receptus, die door de New King James en de King James wordt gevolgd, maar staat niet in de Alexandrijnse tekst. Maar of het nu wel of niet deel uitmaakt van de oorspronkelijke tekst, de informatie erin wordt beslist geïmpliceerd. Hij zei in vers 25:

Als je iets tegen iemand hebt, vergeef diegene dan, zodat je Vader in de hemel ook jouw misstappen kan vergeven.

Daarmee wordt duidelijk geïmpliceerd dat Hij dat niet kan als je niet vergeeft. De informatie in vers 26 wordt dus geïmpliceerd door de bewoording van vers 25.

Die informatie staat echter onbetwistbaar in Mattheüs 6, dat interessant genoeg ook over gebed gaat. Want in Mattheüs 6 leert Jezus wat wij het Onze Vader noemen:

Onze Vader in de hemel, laat Uw Naam geheiligd worden. Laat Uw Koninkrijk komen en Uw wil gedaan worden,

MATTHEÛS 6:9-10

enzovoort. Zodra Hij dat gebed heeft beëindigd, zegt Hij in vers 14, Mattheüs 6:14:

Want als u de mensen hun overtredingen vergeeft, zal uw hemelse Vader u ook vergeven.

MATTHEÛS 6:14

Maar in vers 15:

Maar als u de mensen hun overtredingen niet vergeeft, zal uw Vader uw overtredingen ook niet vergeven.

MATTHEÛS 6:15

Dat bevat precies dezelfde informatie als Markus 11:26. Dat vers komt niet voor in de Alexandrijnse tekst van Markus, maar hier in Mattheüs staat het zowel in de Alexandrijnse tekst als in alle andere teksten.

In verband met gebed zegt Jezus dat je moet vergeven. Een van de beden in het Onze Vader was:

Vergeef ons onze zonden, zoals ook wij degenen vergeven die tegen ons zondigen.

MATTHEÛS 6:12

Ook in Markus 11:25 geeft Jezus onderwijs over bidden. En ik vind het interessant dat Hij dit zegt in verband met de vervloeking van de vijgenboom en het werpen van de berg in de zee.

Met andere woorden, in zekere zin ben je als die weduwe die tegen God zegt: „Verschaf mij recht.” Maar in een andere zin moet je vergevingsgezind zijn als iemand je onrecht heeft aangedaan. Wat is het verband daartussen? Hoe kun je je vervolgers vergeven en toch wensen dat zij uiteindelijk onder het oordeel worden gebracht?

18

David vergeeft en bidt om oordeel

Ik denk dat het betekent dat je gebeden dat Gods wil gedaan zal worden, zelfs als dat de ondergang van Zijn vijanden inhoudt, op geen enkele manier mogen voortkomen uit een persoonlijke wraakzucht tegenover hen omdat ze jou kwaad doen. In de Psalmen van het Oude Testament staan veel vervloekingsgebeden die David gebeden heeft. Als je de Psalmen doorleest, kom je die van tijd tot tijd tegen. Daarin wenst hij slechte mensen heel, heel grote rampen toe. Hij wenst dat hun pad glad zal zijn, dat ze zullen vallen en niet meer zullen opstaan, dat hun kinderen wezen zullen worden, en dat soort dingen. Je vindt veel Psalmen waarin zulke gebeden tegen de goddelozen worden uitgesproken.

Maar David was tegenover zijn vijanden geen wraakzuchtig man. In alle gevallen die we kennen, of het nu ging om Saul die hem probeerde te doden, Absalom die hem probeerde te doden, Simeï die hem vervloekte of wie dan ook, was David altijd heel vergevingsgezind. Toen hij de kans had om Saul te doden, zei hij:

Verder zei David: Zo waar de HEERE leeft, voorzeker, de HEERE zal hem treffen: óf zijn dag komt, dat hij sterft, óf hij wordt weggevaagd als hij ten strijde trekt. Moge de HEERE er geen sprake van laten zijn dat ik mijn hand sla aan de gezalfde van de HEERE. Neem echter wel de speer mee, die bij zijn hoofdeinde staat, en de waterkruik, en laten wij gaan.

1 SAMUEL 26:10-11

hoewel Saul hem op dat moment probeerde te doden. Zijn zoon Absalom komt tegen hem in opstand, en David huilt wanneer Absalom sterft. Hij zegt tegen Joab:

En de koning gaf bevel aan Joab, Abisai en Ithai: Behandel de jongen, Absalom, met zachtheid ter wille van mij. En heel het volk hoorde het toen de koning aan al de bevelhebbers bevel gaf ten aanzien van Absalom.

2 SAMUEL 18:5

En wanneer Absalom wordt gedood, huilt David zo hevig dat hij bijna zijn hele volk voor het hoofd stoot.

Wanneer Simeï hem vervloekt, zegt hij ten onrechte tegen David:

Dit zei Simeï terwijl hij hem vervloekte: Ga weg, ga weg, man van bloed vergieten, verdorven man. De HEERE heeft op u al het bloed van het huis van Saul, in wiens plaats u geregeerd hebt, doen terugkomen. Nu heeft de HEERE het koninkrijk gegeven in de hand van Absalom, uw zoon. En zie u daar nu in uw ellende, omdat u een man van bloed vergieten bent.

2 SAMUEL 16:7-8

Dat is een valse beschuldiging. David heeft het huis van Saul niets aangedaan. Maar hoewel David dat weet, koestert hij nog steeds geen kwaadwilligheid tegenover hem. Zijn dienaren zeggen:

Toen zei Abisai, de zoon van Zeruja, tegen de koning: Waarom zou deze dode hond mijn heer de koning vervloeken? Laat mij toch oversteken en hem de kop afslaan.

2 SAMUEL 16:9

En David zegt:

Maar de koning zei: Wat heb ik met u te maken, zonen van Zeruja? Ja, laat hem vervloeken, want de HEERE heeft tegen hem gezegd: Vervloek David, en wie zou dan zeggen: Waarom hebt u dat gedaan? Verder zei David tegen Abisai en tegen al zijn dienaren: Zie, mijn zoon, die uit mijn lichaam is voortgekomen, staat mij naar het leven; hoeveel te meer dan nu deze Benjaminit! Laat hem begaan en mij vervloeken, want de HEERE heeft het hem gezegd.

2 SAMUEL 16:10-11

David was niet wraakzuchtig tegenover degenen die hem kwaad aandeden. Maar als je de vervloekingspsalmen leest, zijn zijn vervloekingsgebeden, of gebeden om oordeel, gericht tegen degenen die Gods wetten verlaten en tegen God opstaan. Daar gaat Davids zorg naar uit. David bidt om oordeel over degenen die zich tegen God verzetten, maar hij heeft niets persoonlijks tegen hen in de zin dat ze hem kwaad hebben gedaan en hij daarom zijn wrok op hen wil botvieren.

19

Stefanus en Paulus over hun vijanden

Je moet mensen heel vergevingsgezind behandelen. Toen Stefanus gestenigd werd, zei hij:

En terwijl hij op de knieën viel, riep hij met luide stem: Heere, reken hun deze zonde niet toe! En toen hij dat gezegd had, ontsliep hij.

HANDELINGEN 7:60

Let erop dat hij niet zei: ‘Reken hun geen enkele zonde toe.’ Ze stonden onder het oordeel. Het Sanhedrin zou vanwege zijn zonden onder het oordeel komen. Maar Stefanus vroeg God deze specifieke zonde — het doden van Stefanus — hun niet toe te rekenen. Zelf koesterde hij eenvoudigweg geen kwaadwilligheid tegenover hen.

Maar tegelijkertijd vergaf hij hun niet alles waarvoor het oordeel over hen zou komen. Zelf koesterde hij eenvoudigweg geen kwaadwilligheid tegenover hen.

Als je naar 2 Timotheüs 4 kijkt, zie je bij Paulus iets wat op een vervloekingsgebed lijkt. 2 Timotheus 4:14:

Alexander, de kopersmid, heeft mij veel kwaad aangedaan. Moge de Heere hem vergelden naar zijn werken.

2 TIMOTHEÛS 4:14

Nu, de woorden:

Moge de Heer hem vergelden wat hij heeft gedaan.

betekenen niet dat hij hem het beste wenst. Daarin bidt Paulus dat God die man om zijn slechte werken zal oordelen.

Maar let op vers 16:

Bij mijn eerste verdediging was er niemand die mij bijstond, maar zij hebben mij allen verlaten. Moge het hun niet toegerekend worden.

2 TIMOTHEÛS 4:16

Hij doelt op het moment waarop hij voor het eerst voor Nero terechtstond en zijn leven op het spel stond.

Wat is het verschil tussen Alexander de kopersmid en de vrienden van Paulus die hem in zijn uur van nood in de steek lieten? Hij wil dat God Alexander de kopersmid oordeelt. Hij wil niet dat God die andere mannen oordeelt die hem in de steek lieten

toen hij terechtstond. Waarom? Hij koestert geen kwaadwilligheid tegenover degenen die hem verraden hebben, zijn vrienden die hem in de rug gestoken hebben. Voor Paulus is dat slechts een persoonlijke belediging. Dat kan hij vergeven.

Maar het probleem met Alexander de kopersmid is anders. Kijk naar vers 15:

Wees ook zelf voor hem op uw hoede, want hij is krachtig tegen onze woorden ingegaan.

2 TIMOTHEÛS 4:15

Alexander is een tegenstander van het evangelie zelf. „Mijn vrienden die mij in mijn uur van nood in de steek lieten, verzetten zich niet tegen het evangelie. Ze zijn gewoon zwak. Op het moment dat ik hun steun nodig had, verlieten ze mij, maar ze keerden zich niet tegen God. Het waren gewoon zwakke, laffe mensen. Daarom wens ik hun niets kwaads toe. Maar deze man verzet zich tegen het evangelie. Ik hoop dat God met hem afrekent, want hij is de vijand van God.”

Er loopt een dunne scheidslijn tussen twee houdingen. Enerzijds verlang je ernaar dat God doet wat juist is en Zijn eigen Naam, boodschap en Koninkrijk verdedigt en in het gelijk stelt door de goddelozen te oordelen. Anderzijds koester je geen persoonlijke kwaadwilligheid tegenover hen en wens je zelfs dat ze vergeving en herstel ontvangen. Je zou blij zijn als je dat zag.

Ik zie dat deze dingen hier in dit gedeelte in Markus 11 worden samengebracht. Je moet vergevingsgezind zijn, maar je moet ook bidden dat God het bloed van de onschuldigen wreekt, want de gerechtigheid vereist dat. Hij zal de mensen die de christenen doden uit de weg moeten ruimen, want je houdt ook van de christenen. Maar je laat het aan God over. Daar gaat het om.

David wenste de goddelozen kwaad toe, maar hij nam de wraak niet in eigen hand. Hij bad alleen: ‘God, zorgt U ervoor.’ Dat is wat wij geacht worden te doen. We komen niet in opstand tegen onze vervolgers. We bidden dat God voor hen zal zorgen. Dat kan zelfs betekenen dat Hij hen oordeelt, maar we laten dat gewoon aan God over. We koesteren geen kwaadwilligheid tegenover hen. We vergeven onze vijanden. Hopelijk

hebben we onze vijanden lief, maar we hebben God nog altijd meer lief. En hoe het Zijn Koninkrijk vergaat, is belangrijker dan het welzijn van afzonderlijke mensen die Zijn vijanden zijn.

20

De leiders betwisten Jezus' gezag

Nu vers 27:

En zij kwamen weer in Jeruzalem. En toen Hij in de tempel rondliep, kwamen de overpriesters en de schriftgeleerden en de oudsten naar Hem toe en zeiden tegen Hem: Met welke bevoegdheid doet U deze dingen? En wie heeft U deze bevoegdheid gegeven om deze dingen te doen?

MARKUS 11:27-28

Dit is waarschijnlijk diezelfde dag, dinsdag.

Met 'deze dingen' moeten ze doelen op het weggagen van de mensen uit de tempel, de dag ervoor, want verder had Hij eigenlijk niet veel gedaan. Misschien bedoelden ze Zijn onderwijs in het algemeen: 'Op grond van welk gezag geeft U onderwijs? Welk gezag staat achter Uw woorden?' Maar 'deze dingen doen' klinkt alsof het op Zijn daden slaat. En het ene waarover ze Hem waarschijnlijk het meest terecht meenden te kunnen aanspreken, was dat Hij de dag ervoor de orde in de tempel had verstoord. Wie heeft U gemachtigd om dat te doen? Hoe kunt U dat rechtvaardigen? 'Op grond van welk gezag doet U deze dingen?'

Maar Jezus antwoordde en zei tegen hen:

Maar Jezus antwoordde en zei tegen hen: Ik zal u ook één vraag stellen; antwoord Mij ook, en dan zal Ik u zeggen met welke bevoegdheid Ik deze dingen doe: De doop van Johannes, was die uit de hemel of uit de mensen? Antwoord Mij.

MARKUS 11:29-30

Dat 'Geef Mij antwoord' zet hen voor het blok. Hij stelt niet alleen een vraag om het vervolgens aan hen over te laten of ze die willen beantwoorden. Hij zegt: 'Jullie geven antwoord op die vraag. Ik beveel het jullie.'

Feitelijk gaven ze Hem geen antwoord. Maar Hij dwong hen in de verdediging. Hij neemt hier beslist de leiding over het gesprek. Was dat van God of van mensen? Zeg het Mij. Geef Mij antwoord. Geef Mij daar antwoord op. Het antwoord dat ze zouden geven, als het juist was, zou natuurlijk stilzwijgend ook het antwoord zijn op hun vraag over Hem: 'Op grond van welk gezag doet U deze dingen?' Met andere woorden: is het menselijk of goddelijk gezag? U handelt alsof het goddelijk gezag is. U zegt: 'Het huis van Mijn Vader mag geen rovershol zijn.' U doet alsof U op de een of andere manier door God gemachtigd bent om Zijn huis te reinigen. Komt dit gezag op grond waarvan U deze dingen doet van mensen of van God?

21

Het dilemma rond Johannes de Doper

Hij zegt: 'Laten we het even over Johannes de Doper hebben. Kwam zijn gezag van mensen of van God?' Dit leverde een ernstig probleem op voor degenen die Hem ondervroegen, want ook tegen Johannes de Doper hadden zij zich verzet. Ze waren

Johannes de Doper niet gevolgd. Als ze hadden geloofd dat Johannes van God kwam, hadden ze uiteraard ook moeten geloven dat Jezus van God kwam. Johannes had immers van Jezus getuigd als:

De volgende dag zag Johannes Jezus naar zich toe komen en hij zei: Zie het Lam van God, Dat de zonde van de wereld wegneemt!

JOHANNES 1:29

Als ze hadden gezegd: ‘Johannes was een profeet van God’, dan wisten ze dat Jezus zou zeggen: ‘Waarom hebben jullie hem dan niet geloofd? Jullie hebben zojuist gezegd dat hij van God komt, maar jullie hebben hem duidelijk niet geloofd. Zeggen jullie dus dat jullie je verzetten tegen iemand die van God komt?’ Het enige andere antwoord dat ze eigenlijk konden geven, zou zijn: ‘Het gezag van Johannes was slechts menselijk.’ Maar dat durfden ze niet in het openbaar te zeggen, hoewel ze het misschien wel dachten. Ze wisten dat Johannes, vooral sinds zijn dood, een volksheld was geworden en in de ogen van alle mensen een profeet van God die als martelaar was gestorven.

Ook tijdens zijn leven was Johannes heel populair geweest. Heel Jeruzalem was eropuit getrokken om zich door hem te laten dopen. Hij was indrukwekkend. Op zijn bediening rustte zalving. Iedereen geloofde dat hij een profeet van God was, behalve de religieuze leiders. Misschien vermoedden zelfs zij het, maar ze stonden zichzelf niet toe die gedachte te volgen. Ze wilden niet dat hij een profeet van God was, dus namen ze die mogelijkheid niet serieus in overweging. Maar alle anderen wisten het.

Nu zegt Jezus: ‘Komt zijn bediening uit de hemel of van mensen?’ Ze konden niet zeggen: ‘Uit de hemel’, want Jezus zou duidelijk zeggen: ‘Dan hebben jullie overduidelijk de verkeerde beslissing genomen, nietwaar?’ Als de bediening van Johannes uit de hemel komt, dan komt de Mijne daar ook vandaan, want hij heeft Mij aanbevolen. Hij heeft zijn goedkeuring aan Mij gegeven. Als jullie een eerlijk antwoord geven over Johannes, hebben jullie het antwoord op wat jullie over Mij willen weten.

Maar ze wilden geen eerlijk antwoord geven over Johannes. Ze wilden niet alleen niet zeggen dat hij uit de hemel kwam, ze wilden zelfs niet zeggen dat hij niet uit de hemel kwam. Dat zou voor hen namelijk een heel impopulaire uitspraak zijn. De mensen

zouden opeens zeggen: ‘Wat? Hebben jullie Johannes niet erkend?’ Deze Farizeeën en anderen zoals zij wilden niet per se dat de mensen wisten dat zij tegen Johannes waren, want Johannes was te populair.

22

Onwil om de waarheid te erkennen

Er staat dus dat ze onderling overlegden, vers 31, en zeiden:

En zij overlegden met elkaar en zeiden: Als wij zeggen: Uit de hemel, dan zal Hij zeggen: Waarom hebt u hem dan niet geloofd? Maar als wij zeggen: Uit de mensen, dan hebben wij bevreesd te zijn voor het volk; want allen hielden het ervoor dat Johannes werkelijk een profeet was.

MARKUS 11:31-32

Niet alleen: ‘Waarom hebben jullie Johannes in het algemeen niet geloofd?’, maar: ‘Waarom hebben jullie hem niet geloofd toen hij over Mij sprak?’ Dat kunnen we dus niet zeggen. Er staat dat ze bang waren voor de mensen, want allen hielden Johannes werkelijk voor een profeet.

Dus gingen ze terug naar Jezus en zeiden:

Dat weten we niet.

En Jezus antwoordde hun:

En zij antwoordden en zeiden tegen Jezus: Wij weten het niet. En Jezus antwoordde hun: Dan zeg Ik u ook niet met welke bevoegdheid Ik deze dingen doe.

MARKUS 11:33

Hij wist dat ze niet werkelijk onwetend waren. Ze wilden gewoon niet eerlijk zijn. De waarheid vertellen zou voor hen niet goed uitpakken. Hij zegt dus in wezen: ‘Als jullie zo weinig respect voor de waarheid hebben, waarom zou Ik jullie dan de waarheid vertellen? Waarom zou Ik jullie een antwoord geven? Waarom willen jullie dat Ik jullie een antwoord geef als het jullie niet eens kan schelen wat waar is?’

Als je eerlijk bent, zul je erkennen dat Johannes van God kwam. Dan zul je erkennen dat Ik van God kom, want Johannes en Ik werkten samen. Johannes en Ik waren twee handen op één buik. Johannes was Mijn voorloper. Hij sprak zijn goedkeuring over Mij uit. Wij predikten dezelfde boodschap van het Koninkrijk van God. Als je erkent dat Johannes van God kwam, dan zou je niet hoeven te vragen waar Mijn gezag vandaan komt. Maar jullie weigeren te erkennen dat Johannes van God kwam, en jullie zijn niet eens eerlijk genoeg om te zeggen dat jullie denken dat het alleen van mensen kwam. Als jullie niet eerlijker zijn dan dat, zie Ik niet in waarom Ik jullie antwoorden op jullie vragen verschuldigd ben. Waarom zou Ik eerlijk tegen jullie zijn?

Dus Jezus gaf hun geen antwoord, en Hij vertelde hun waarom: omdat ze niet bereid waren eerlijk te zijn. Waarom zouden ze spelletjes spelen? Waarom zou Hij hun tegemoetkomen als ze toch geen eerlijk gesprek willen voeren en niet zeggen wat ze denken, omdat ze bang zijn voor wat de mensen ervan vinden? Daarmee eindigt dat hoofdstuk, en we komen terug bij hoofdstuk 12.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Markus 11:12-14
- Markus 11:20-24
- Lukas 19:42-44
- Lukas 13:6-9
- Jesaja 5:1-2
- Jesaja 5:5-6
- Jesaja 5:7
- Jesaja 5:1-7

- Lukas 13:8-9
- Markus 11:15
- Markus 11:17
- Jesaja 56:7
- Markus 11:18-19
- Markus 11:20-21
- Markus 11:22
- Markus 11:23
- Lukas 18:1-8
- Lukas 18:6-8
- Openbaring 6:9
- Openbaring 6:10
- Lukas 18:3
- Lukas 13:34
- Mattheüs 23:34
- Openbaring 11:8
- Lukas 18:7
- Lukas 11:2
- Mattheüs 6:10
- Openbaring 8:8
- Markus 11:25-26
- Mattheüs 6:9-10
- Mattheüs 6:14
- Mattheüs 6:15
- Mattheüs 6:12
- 1 Samuel 26:10-11
- 2 Samuel 18:5
- 2 Samuel 16:7-8
- 2 Samuel 16:9
- 2 Samuel 16:10-11
- Handelingen 7:60
- 2 Timotheüs 4:14
- 2 Timotheüs 4:16
- 2 Timotheüs 4:15

- Markus 11:27-28
- Markus 11:29-30
- Johannes 1:29
- Markus 11:31-32
- Markus 11:33

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.